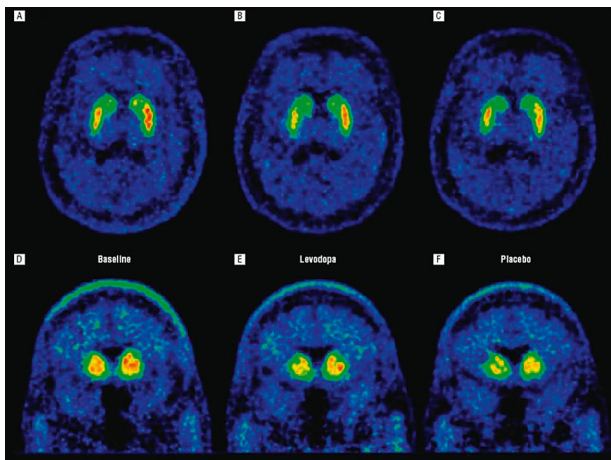

Placebo-effecten bij de ziekte van Parkinson

Monique Timmer en Bas Bloem
b.bloem@neuro.umcn.nl

WAAROM DIT ONDERZOEK?

Patiënten met de ziekte van Parkinson zijn gevoelig voor placebo-effecten. De verwachting over het effect van de medicatie hangt samen met een toegenomen dopamine-afgifte in zowel het ventrale striatum (beloningssysteem) als het dorsale striatum (motorische systeem). In hoeverre deze placebo-effecten een rol spelen bij de behandeling van parkinsonpatiënten is nog onbekend.

ONDERZOEKSVRAAG

In welke mate beïnvloedt de sterkte van de verwachting de door placebo geïnduceerde dopamine-afgifte in het striatum? In hoeverre correleert dit met het klinische effect van echte dopaminerge medicatie?

HOE WERD DIT ONDERZOEKT?

De dopamine-afgifte werd gevisualiseerd met positron-emissietomografie met ^{11}C -raclopride. 35 parkinsonpatiënten kregen een baselinescan in de 'off-fase' (12 h na de laatste inname van medicatie), een tweede scan 1 h na inname van levodopa/carbidopa (250/25mg) en een derde scan 1 h na placebo-inname. Hierbij werden de patiënten gerandomiseerd over 4 groepen: de onderzoekers vertelden de patiënten in groep A dat ze 25% kans hadden op het krijgen van levodopa, groep B dacht dat ze 50% kans hadden op levodopa, groep C 75%, en groep D 100%. Alle patiënten kregen in werkelijkheid placebo. Belangrijkste uitkomstmaten waren het verschil in ^{11}C -raclopridebinding tussen baseline en placebo-toediening en de klinische veranderingen.

BELANGRIJKSTE RESULTATEN

Na placebo-inname trad een significante dopamine-afgifte op in zowel het dorsale als ventrale striatum, maar alleen in groep C. Dit correleerde significant met de klinische verbetering na inname van levodopa/carbidopa.

CONSEQUENTIES VOOR DE PRAKTIJK

Dit onderzoek bevestigt dat parkinsonpatiënten gevoelig zijn voor placebo-effecten. Kennelijk treedt dit vooral op wanneer patiënten enige mate van onzekerheid hebben over de te ontvangen behandeling. Hiermee moet rekening worden gehouden in toekomstig wetenschappelijk onderzoek. Bovendien kan de wijze van informeren van patiënten in de spreekkamer het succes van de behandeling beïnvloeden.

LITERATUUR

- Lidstone SH, Schulzer M, Dinelle K, Mak E, Sossi V, Ruth TJ, Feunte-Fernandez R de la, et al. Effects of expectation on placebo-induced dopamine release in parkinson disease. *Arch Gen Psychiatry*. 2010;76(8):857-65.

Citeer als: *Ned Tijdschr Geneeskd*. 2010;154:A2757

➤ Meer op www.ntvg.nl/klinischepraktijk